

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 11.3.2008
KOM(2008) 135 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET**

Europæiske agenturer – vejen frem

{SEK(2008) 323}

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET**

Europæiske agenturer – vejen frem

(EØS-relevant tekst)

1. INDLEDNING

I de senere år er anvendelsen af agenturer til at løse nøgleopgaver blevet fast etableret praksis for Den Europæiske Union. De er blevet en del af EU's institutionelle landskab. De fleste medlemsstater har valgt samme fremgangsmåde og bruger også agenturer til at få nuanceret præcist definerede opgaver.

Der er forskellige grunde til den stigende brug af agenturer. De giver Kommissionen mulighed for at fokusere på nøgleopgaver og gør det muligt at henlægge visse operationelle funktioner til eksterne organer. De støtter beslutningsprocessen, da de samler den tekniske eller specialiserede kompetence, der er tilgængelig på europæisk og nationalt niveau. Endvidere bidrager placeringen af agenturer uden for Bruxelles og Luxembourg til at styrke EU's synlighed.

Det stigende antal agenturer giver mulighed for at få udført en række vigtige opgaver, der dækker et bredt politisk spektrum. Der afsættes allerede betydelige midler til agenturer. Som følge heraf er det vigtigt at få klarhed over deres rolle og de gældende mekanismer, som skal sikre, at disse offentlige organe handler korrekt.

I betragtning af agenturerens betydning i EU's administrative struktur er det nødvendigt, at EU-institutionerne vedtager en fælles definition af agenturerens mål og rolle. En sådan fælles definition mangler på nuværende tidspunkt. Oprettelsen af agenturer fra sag til sag sker efter forslag fra Kommissionen, og selve beslutningen træffes af Europa-Parlamentet og/eller Ministerrådet, men det er ikke blevet fulgt op af en samlet vision for agenturerens plads i EU. Manglen på en sådan samlet vision gør det vanskeligere for agenturerne at arbejde effektivt og skabe resultater for hele EU.

Kommissionen mener, at tiden er kommet til at genåbne en debat om agenturerens rolle og deres plads i forvaltningen af EU. En konsekvent politisk tilgang til agenturerne kunne gøre en vigtig del af EU's institutionelle maskineri mere gennemsigtigt og effektivt.

Der findes to typer agenturer, som hver har forskellige karakteristika og giver anledning til forskellige problemstillinger. "Reguleringsagenturer" eller "traditionelle" agenturer har en

række specifikke opgaver, der fastsættes sag for sag i deres retsgrundlag¹. Forvaltningsagenturer oprettes ifølge en rådsforordning vedtaget i 2002 med den snævert definerede opgave at bistå med forvaltningen af EF-programmerne².

Disse to typer agenturer er meget forskellige. De har forskellige roller, hvad angår opgaver, uafhængighed og styring. Det forhold, at reguleringsagenturer ligger spredt rundt i EU, mens forvaltningsagenturer er beliggende i Bruxelles eller Luxembourg, er det mest synlige tegn på deres meget forskellige forhold til Kommissionen. Det er derfor ikke overraskende, at de to typer agenturer giver anledning til forskellige problemstillinger og skal takles forskelligt.

Denne meddelelse fokuserer på *reguleringsagenturer*, da der her er behov for afklaring og en fælles tilgang.

Forvaltningsagenturer har en meget klarere plads i EU's institutionelle struktur, da de er reguleret af en og samme retsakt³. Der er netop aftalt nærmere vilkår for forholdet til forvaltningsagenturer med Europa-Parlamentets Budgetudvalg⁴. Deres opgaver skal vedrøre forvaltning af EF-programmer, de oprettes for en begrænset periode, og de er altid beliggende tæt på Kommissionens hovedkvarter. Kommissionens ansvar for forvaltningsagenturer er klart: Kommissionen opretter dem og bevarer "effektiv kontrol" over deres virksomhed og udnævner personale i ledelsesfunktionerne. Deres årlige aktivitetsrapporter vedlægges rapporten fra det generaldirektorat, de hører under. En standardfinansforordning vedtaget af Kommissionen vedrørende opstilling og gennemførelse af budgettet gælder for alle forvaltningsagenturer.

Det er endnu for tidligt at foretage en generel vurdering af forvaltningsorganernes succes. De er først oprettet for nylig, og der er endnu ikke foretaget en fuld vurdering af deres virksomhed⁵. Samtidig viste Kommissionens seneste screening af ressourcer, at der ikke er noget åbenlyst behov for at oprette nye forvaltningsorganer⁶. Hvis der opstår nye behov, vil Kommissionen først undersøge muligheden for at udvide beføjelserne for et allerede eksisterende forvaltningsorgan til også at omfatte et nyt program. I den nuværende situation er det ikke sandsynligt, at der vil være behov for nye forvaltningsorganer inden for den nuværende finansielle ramme frem til 2013.

Ud over agenturer har EU oprettet særlige *partnerskabsorganer* som led i forpligtelsen til at fremme forskning og økonomisk udvikling. Det har vist sig, at for at nå visse mål er det nødvendigt, at den offentlige sektor arbejder i partnerskab med den private sektor, således at den offentlige sektor bidrager med finansiering og er medbestemmende, dog uden at tage del i større strategiske ledelsesmæssige beslutninger. Resultatet er nye organer, f.eks. fælles foretagender som ITER vedrørende nuklear fusionsenergi og SESAR vedrørende lufttrafikstyring, fælles teknologiinitiativer under det 7. rammeprogram og Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi.

¹ Der er nu 29 agenturer af denne type, og der er forslag om oprettelse af yderligere 2 agenturer – se bilag.

² Se bilag.

³ Rådets forordning (EF) nr. 58/2003 af 19. december 2002 om vedtægterne for de forvaltningsorganer, der skal administrere opgaver i forbindelse med EF-programmer (EFT L 11 af 16.1.2003).

⁴ Brev af 16.10.2007 fra D. Grybauskaitė, medlem af Kommissionen, til R. Böge, formand for Budgetudvalget, DGE/ef (2007)585.

⁵ Der blev imidlertid foretaget en positiv vurdering af arbejdet i forvaltningsorganet for "Intelligent Energi" i 2006.

⁶ SEK(2007) 530 "Planning & optimising Commission human resources to serve EU priorities".

De finansielle og administrative vilkår for disse organer reguleres af særlige regler i finansforordningen, og de er direkte ansvarlige over for dechargemyndigheden, hvad angår gennemførelsen af budgettet. Deres eksistensberettigelse er udtrykkeligt at arbejde anderledes end et normalt "offentligt" organ, dvs. at selv om de modtager offentlige midler, skal de træffe beslutninger og udnytte deres ekspertise med et kommercielt sigte. De kan derfor ikke defineres som EU-agenturer og er ikke omfattet af denne meddelelse.

2. REGULERINGSAGENTURER I DAG

Reguleringsagenturer har deres egen sektorbestemte grundforordning, der ofte er vedtaget ved fælles beslutningstagning⁷. De kaldes nogle gange "traditionelle agenturer", da de har eksisteret længe, og nogle gange "decentraliserede agenturer", da de ligger spredt rundt om i EU. Der er tale om uafhængige organer med status som juridiske personer. De fleste finansieres via EU-budgettet⁸, og nogle har egne indtægter via opkævning af afgifter eller betaling for tjenester. Den generelle finansforordning indeholder visse grundlæggende regler bl.a. vedrørende agenturers stillingsfortegnelse, anvendelse af rammefinansforordningen for agenturer, konsolidering af deres regnskaber med Kommissionens samt Europa-Parlamentets decharge. Endvidere fastlægger rammefinansforordningen fælles regler for opstilling og gennemførelse af budgettet, herunder for kontrolaspekterne. Europa-Parlamentet giver direkte decharge til de 20 agenturer, der finansieres over EU-budgettet. Hvad angår menneskelige ressourcer, definerer personalevedtægterne de principper, der giver mulighed for udarbejdelse af en personalepolitik for agenturerne. Kravet om, at agenturerne skal vedtage generelle gennemførelsesbestemmelser for personalevedtægterne i samråd med Kommissionen, sikrer en konsekvent personalepolitik uden unødvendige forskelle mellem ansættelsesforhold og karrieremuligheder i agenturerne. Der findes imidlertid ingen generelle regler for oprettelse og drift af reguleringsagenturer.

De første reguleringsagenturer, CEDEFOP (erhvervsuddannelse) og EUROFOUND (forbedring af leve- og arbejdsvilkårene), blev oprettet i 1975. I 1990'erne førte udbygningen af det indre marked til oprettelse af en række nye agenturer, der var mere fokuseret på opgaver af teknisk og/eller videnskabelig art, som f.eks. godkendelse af plantesorter og lægemidler. Nye opgaver førte til nye agenturer, der gav forskellige medlemsstater mulighed for at blive værtsland.

Der er i dag 29 reguleringsagenturer, og der er fremlagt forslag om yderligere to (se bilag). Tre af disse agenturer har tilknytning til den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, og tre beskæftiger sig med opgaver vedrørende politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager ifølge afsnit VI i EU-traktaten. Reguleringsagenturerne beskæftiger over 3 800 personer og har et årligt budget på ca. 1 100 mio. EUR, herunder et EF-tilskud på ca. 559 mio. EUR⁹. Agenturerne har meget forskellige størrelser, fra under 50 personer, der overvåger plantesorter, til over 600 i agenturet, der overvåger varemærker.

⁷ Af de 23 agenturer ifølge EF-traktaten, har 12 af dem retsgrundlag i EF-traktatens artikel 308, de øvrige er oprettet i relation til en given sektor omhandlet i traktaten; de grundlæggende akter for 8 agenturer er vedtaget ved fælles beslutningstagning. Se den fuldstændige liste over reguleringsagenturer i bilaget.

⁸ Agenturer i tilknytning til den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik finansieres direkte af medlemsstaterne.

⁹ Tallene gælder kun for agenturer oprettet ifølge EF-traktaten og ifølge politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager, dog ikke EUROPOL, der på grund af dets nuværende retlige status

Reguleringsagenturers rolle er meget forskellig. Nogle kan træffe individuelle beslutninger med direkte virkning gennem anvendelse af EU-standarder; andre tilvejebringer teknisk ekspertise, Kommissionen kan bruge som grundlag for en beslutning, og nogle fokuserer mere på at netværke mellem nationale myndigheder.

Agenturer har vist sig at være særdeles relevante på områder med delt kompetence, når gennemførelsen af nye politikker på fællesskabsniveau skal følges op af et tæt samarbejde mellem medlemsstaterne og EU. Oprettelsen af agenturer kan give mulighed for at centralisere kompetencer på EU-niveau på en måde, som ikke ville være mulig, hvis de samme funktioner var koncentreret i selve institutionerne.

Endelig har disse agenturer hjulpet visse tredjelande med at få et bedre kendskab til EU-reglerne og til bedste praksis. Kandidatlande har deltaget i fællesskabsagenturer siden 2000¹⁰, og denne mulighed er siden blevet udvidet til også at omfatte landene på Vestbalkan og partnerlandene i den europæiske naboskabspolitik.

Der er klare og strenge begrænsninger for reguleringsagenturers selvstændige beføjelser i den nuværende EF-lovgivning. Agenturer kan ikke få bemyndigelse til at vedtage generelle forskrifter. De kan træffe individuelle beslutninger på specifikke områder, hvor der er behov for en defineret teknisk viden, på klare og præcist definerede betingelser og uden egentlige skønsbeføjelser. Endvidere kan agenturer ikke tillægges beføjelser, der kan påvirke de ansvarsområder, som traktaten udtrykkeligt har tillagt Kommissionen (f.eks. at være traktatens vogter).

Hvad angår de agenturer, der bidrager til at forberede eller træffe beslutninger, har et af målene været at give sådanne beslutninger større legitimitet og gennemslagskraft, idet agenturernes bidrag understreger, at beslutningerne er truffet på et teknisk/videnskabeligt grundlag. Det forudsætter, at agenturerne træffer beslutninger på grundlag af pålidelige oplysninger og ekspertise og gør åbenhed og videnskabelig kompetence til hovedkrav. Det skaber også en udfordring, idet der skal findes en balance mellem denne tekniske dimension og nødvendigheden af at sikre, at samtlige offentlige organer lever op til deres ansvar.

Reguleringsagenturer ledes normalt af en bestyrelse, der skal sikre, at agenturet udfører de opgaver, der er beskrevet i retsgrundlaget, og en direktør, der står for agenturets daglige drift. Bestyrelsen udnævner normalt direktøren og fastsætter arbejdsprogrammet og vedtager budget og årsrapport.

Der er forskellige regler for bestyrelsens størrelse og sammensætning, og selv om Kommissionen normalt er repræsenteret, er den altid i mindretal og nogle gange helt uden stemmeret. Det rejser spørgsmålet om, hvorvidt Kommissionen kan holdes ansvarlig for de beslutninger, agenturerne træffer. Spørgsmålet om ansvar vanskeliggøres af Kommissionens engagement i andre aspekter af agenturernes arbejde, hvilket kan omfatte at udarbejde en fortegnelse (shortlist) over navne til direktørposten i et agentur, at blive hørt om arbejdsprogrammer og foretage vurderinger. Endvidere har Kommissionens interne revisor

finansieres af medlemsstaterne. Agenturer i tilknytning den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik kontrolleres fuldt ud af Rådet (finansieres fuldt ud af medlemsstaterne).

¹⁰

Meddelelse af 20.12.1999, KOM(1999) 710.

samme beføjelser i forbindelse med agenturer som i forbindelse med Kommissionens tjenestegrene¹¹.

Behovet for at underkaste agenturernes aktiviteter klare regler, hvad angår ansvarlighed, er helt centralt. Der har også været rejst spørgsmål om visse aspekter af relationerne mellem andre institutioner og agenturer, herunder Europa-Parlamentets rolle ved udnævnelsen af direktører, og kompetencer og ansvar hos de bestyrelsesmedlemmer, der udpeges til at repræsentere særlige interesser.

Reguleringsagenturer har ydet et betydeligt og nyttigt bidrag til en effektiv forvaltning af EU's politik. I mange tilfælde har de opbygget en højt anerkendt videnskabelig eller teknisk viden og dermed sat institutionerne i stand til at træffe effektive beslutninger. I andre tilfælde har de vist deres evne til at analysere og stimulere den offentlige debat på både europæisk og internationalt niveau. På den måde har Kommissionen kunnet koncentrere sin indsats om nøgleopgaverne.

3. FÆLLES RAMMER FOR REGULERINGSAGENTURER

Med de stadig flere og forskelligartede agenturer mener Kommissionen, at indførelsen af fælles rammer vil kunne hjælpe med at afklare og standardisere deres funktioner og arbejdsmetoder. I 2005 fremlagde Kommissionen et udkast til en interinstitutionel aftale om rammer for europæiske reguleringsorganer¹². Målet var at nå til enighed om betingelserne for oprettelse, drift og kontrol af reguleringsagenturer under første søjle. Selv om forslaget tog sigte på nye agenturer, kunne disse grundregler også bruges til formelt eller uformelt at undersøge allerede eksisterende agenturers arbejdsmetoder. På trods af generel støtte fra Europa-Parlamentet gik forhandlingerne om dette aftaleudkast desværre i stå i Rådet i 2006, da Rådet ikke var parat til at give området opmærksomhed, og da der var tvivl om, hvorvidt en interinstitutionel aftale var et nyttigt instrument.

De spørgsmål, som denne interinstitutionelle aftale skulle løse, er imidlertid stadig aktuelle. Reguleringsagenturers forskellige roller, struktur og profil gør systemet ugenomsigtigt og rejser tvivl om ansvar og legitimitet. Agenturernes mange roller skaber bekymring for, at de måske griber ind på områder, der egentlig henhører under de EU-instanser, der har ansvaret for politikformulering. De øvrige institutioners ansvar over for agenturerne, herunder navnlig Kommissionens, mangler klare rammer og en veldefineret ansvarsfordeling.

3.1. Områder, der skal indgå i en fælles tilgang

Uanset form mener Kommissionen, at der bør være en fælles tilgang til forvaltning af reguleringsagenturer. Der vil altid være forskelle mellem agenturerne: forskellige funktioner, arbejdsmetoder og størrelse er ikke en tilfældighed, men afspejler et forsøg på at definere den måde, hvorpå hvert enkelt agentur bedst kan varetage sit ansvar effektivt. Der skal findes en balance mellem behovet for en tilstrækkelig standardiseret tilgang, der sikrer agenturer en rimelig plads i EU's forvaltningssystem – og behovet for at respektere agenturerens særlige karakteristika. Agenturer er offentlige organer i EU og skal derfor organiseres, så de overholder de grundlæggende principper for ansvarlighed og forsvarlig økonomisk forvaltning. Selv om de finansielle forskrifter og personalevedtægter finder anvendelse på

¹¹ Artikel 185, stk. 3, i finansforordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002.

¹² KOM(2005) 59 af 25.2.2005.

agenturer, bør deres ringe størrelse i forhold til EU-institutionerne give anledning til rimelige tilpasninger.

Bestanddelene i en fælles tilgang til agenturer bør dække følgende områder:

- *Reguleringsagenturers opgaver*
Agenturerne forskellige roller i dag viser, at det ikke er realistisk med en ensartet model for et agents opgaver. Agenturerne falder dog i to forskellige kategorier. En klar beskrivelse af de forskellige typer vil skabe større klarhed og forståelse for agenturerne rolle.

Forskellige typer reguleringsagenturer

Agenturer kan klassificeres på forskellige måder. En nyttig måde er at se på de nøglefunktioner, de har. Selv om agenturer ofte har en række forskellige roller, giver en analyse af deres kerneaktiviteter mulighed for følgende kategorier¹³:

- Agenturer, der vedtager individuelle beslutninger, som er retligt bindende for tredjemand: CVPO, OHIM, EASA¹⁴ og ECHA¹⁵
- Agenturer, der yder direkte bistand til Kommissionen og eventuelt til medlemsstaterne i form af teknisk eller videnskabelig rådgivning og/eller kontrolrapporter: EMSA¹⁶, EFSA, ERA og EMEA
- Agenturer med operationelle aktiviteter: EAR, GSA, CFCA, FRONTEX, EUROJUST, EUROPOL og CEPOL
- Agenturer med ansvar for indsamling, analyse og formidling af objektive, pålidelige og letforståelige oplysninger/netværkning: CEDEFOP, EUROFOUND, EEA, ETF, EMCCDA, EU-OSHA, ENISA, ECDC, FRA og Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder
- Tjenester til andre agenturer og institutioner: CDT

- *Agenturers struktur og arbejdsmetode*
En mere ensartet tilgang til forvaltning af agenturer ville give mulighed for at anvende visse standardregler på bestyrelsen og direktøren og på planlægning og rapportering af agents arbejde. Det ville også bidrage til at afklare deres forbindelser til EU-institutionerne og medlemsstaterne.

¹³ Agenturer i tilknytning den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) er ikke inkluderet.

¹⁴ EASA yder også direkte bistand til Kommissionen og eventuelt til medlemsstaterne i form af teknisk eller videnskabelig rådgivning og/eller kontrolrapporter.

¹⁵ ECHA yder også direkte bistand til Kommissionen og eventuelt til medlemsstaterne i form af teknisk eller videnskabelig rådgivning og/eller udtalelser.

¹⁶ EMSAs mandat indebærer også betydelige operationelle aktiviteter (navnlig havforureningsbekæmpelse).

- *Ansvarlighed og reguleringsagenturers forbindelser til andre institutioner*

De mekanismer, der skal sikre, at reguleringsagenter holdes ansvarlige for deres aktiviteter, bør være klare for både agenter og institutioner. Det bør omfatte en forpligtelse til rapportering og revision, krav vedrørende forholdet til involverede parter og svar på parlamentariske spørgsmål. Ledelsen af agenter skal også overholde grundreglerne for god ledelse for at undgå mulige risici. Der bør også være sammenhængende regler for evaluering af agenterne.

Kommissionens ansvar kan ikke være større end den indflydelse, Kommissionen har på agenturets aktiviteter. Kommissionen vil også se på sin egen interne organisation for at sikre, at forbindelsen med agenterne og den rolle, Kommissionens egne tjenestegrene spiller, hviler på et korrekt grundlag. Man bør også diskutere forbindelsen mellem agenterne og Europa-Parlamentet og Rådet, ud over den rolle de spiller i forbindelse med først og fremmest vedtagelsen af retsgrundlaget for et agentur, og budgetproceduren, bl.a. Europa-Parlamentets deltagelse i udnævnelsen af bestyrelsesmedlemmer og direktør.

- *Agenturernes arbejde i relation til bedre regulering*

Da agenterne indgår i EU's forvaltningsstrukturer, er det vigtigt, at de anvender de moderne principper for bedre regulering. Det betyder, at de skal fokusere på deres kernevirkosomhed, tage højde for behovet for passende høringer af involverede parter og sikre feedback og organisere deres virksomhed på en sådan måde, at der sikres gennemsigtighed, så både institutioner og involverede parter effektivt kan kontrollere de opnåede resultater.

- *Fremgangsmåde for oprettelse og nedlæggelse af reguleringsagenter*

Fremgangsmåden for oprettelse af agenter kunne med fordel indebære et krav om, at der skal foretages en konsekvensanalyse, før Kommissionen fremlægger et forslag, samt en afklaring af værtslandets rolle, herunder krav om at sidstnævnte sikrer passende skoleadgang for personalets børn¹⁷. Der kan også opstilles kriterier for at vurdere, hvornår et agentur har opfyldt sit formål og kan nedlægges.

- *Kommunikationsstrategi*

Grundregler for den kommunikationsstrategi, agenter skal følge, ville kunne forbedre offentlighedens forståelse for deres rolle og sikre, at agenteres kommunikationsstrategi er i overensstemmelse med EU's generelle tilgang.

3.2. På vej mod fælles rammer

Den foreslåede interinstitutionelle aftale er ikke kommet videre. Det er derfor Kommissionens hensigt at trække sit forslag til en interinstitutionel aftale tilbage og erstatte det af en opfordring til en interinstitutionel drøftelse, der skal føre til en fælles tilgang.

¹⁷ Dette krav er allerede fastslået i artikel 47 i den interinstitutionelle aftale om budgetdisciplin og i artikel 27 til 30 i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning.

- Med det mål in mente bør næste skridt være et forum, hvor de tre institutioner kan foretage en fælles politisk vurdering af erfaringerne med agenturer og deres plads i EU. Det kunne være en lejlighed til sammen at udvikle en model, der kunne danne grundlag for reguleringsagenturer, og klart definere hver institutions ansvar i forhold til agenturer. Kommissionen foreslår derfor, at der nedsættes en interinstitutionel arbejdsgruppe med dette formål. Udgangspunktet for denne dialog kunne være de foreliggende analyser og rapporter vedrørende agenturer, f.eks. de rapporter, Kommissionen allerede har fremlagt for Europa-Parlamentet inden for rammerne af budgetproceduren for 2008¹⁸, og rapporterne fra Revisionsretten.
- Hvis udgangspunktet er en egentlig interinstitutionel dialog om en vision for reguleringsagenturer, vil den naturlige udvikling være at vedtage et instrument, der giver mulighed for at konkretisere resultaterne af denne dialog og sikre åbenhed. Kommissionen er åben for alternativer til en interinstitutionel aftale – retligt bindende eller ej. Det overordnede mål bør imidlertid være at nå frem til en politisk forståelse, og da reguleringsagenturer er meget forskellige, vil det ikke være hensigtsmæssigt at anvende retsgrundlaget for forvaltningsagenturer som model. I mellemtiden vil Kommissionen fortsat bruge idéen bag og hovedprincipperne i forslaget til interinstitutionel aftale som udgangspunkt for sin egen tilgang til agenturer.
- Samtidig er det Kommissionens hensigt at iværksætte en gennemgribende evaluering af reguleringsagenturer. Denne evaluering vil bidrage til den igangværende debat om den fremtidige udvikling af systemet med fællesskabsagenturer takket være en horisontal undersøgelse af alle agenturer¹⁹. Den nye evaluering vil give EU-institutionerne mulighed for at undersøge de konkrete følger i EU af oprettelsen af agenturer og deres arbejde. Det er Kommissionens hensigt at aflægge rapport om resultaterne af denne evaluering i 2009-2010.
- For at denne evaluering kan foregå på stabile vilkår, har Kommissionen besluttet ikke at fremsætte forslag til nye reguleringsagenturer, før evalueringen er afsluttet. Forslag til agenturer, som allerede drøftes interinstitutionelt, vil gå planmæssigt frem, herunder eksisterende forslag inden for energi og telekommunikation samt planlagte agenturer inden for retlige og indre anliggender²⁰, ligesom ændringer i eksisterende agenturers kompetenceområder også vil fortsætte planmæssigt. Resultatet af evalueringsprocessen vil give alle institutionerne mulighed for fuldt ud at vurdere de følger, som oprettelsen af og arbejdet i reguleringsagenturer har for EU. Det skulle føre til en sammenhængende tilgang til agenturer i fremtiden.
- En fælles tilgang skal gælde for alle agenturer under hensyntagen til deres særlige karakteristika og kan medføre ændringer af retsgrundlagene for de eksisterende reguleringsagenturer for at bringe dem i overensstemmelse med en ny tilgang.

¹⁸ Der er to relevante rapporter: 1) et resume af de evalueringer, der er foretaget af agenturer, og 2) status for og planlægning af evaluering af agenturer.

¹⁹ Kommissionen har allerede udført mere begrænsede horisontale undersøgelser af agentursystemet, f.eks. metaundersøgelsen af decentraliserede agenturer i 2003 og den nuværende, begge baseret på eksisterende evalueringsrapporter om decentraliserede agenturer.

²⁰ Der er tale om et eventuelt forslag til et agentur for den operationelle drift af SIS II, VIS og EURODAC og for udvikling og administration af andre store IT-systemer; og et eventuelt forslag til et europæisk støttekontor på asylområdet. Konsekvensanalyser og gennemførlighedsundersøgelser er under udarbejdelse.

4. KONKLUSION

Kommissionen mener, at agenturer kan tilføre en betydelig merværdi til EU's forvaltningsstrukturer. På nuværende tidspunkt udnyttes dette potentiale imidlertid ikke, da der mangler en fælles vision for forvaltningsagenturers rolle og funktion.

Kommissionen opfordrer derfor Europa-Parlamentet og Ministerrådet til at indgå i en dialog om agenturers plads i EU's forvaltningssystem. En interinstitutionel arbejdsgruppe vil give mulighed for at indføre grundregler for alle agenturer under hensyntagen til de store udfordringer, agenturerne står overfor. Samtidig er det Kommissionens hensigt at:

- trække sit forslag til en interinstitutionel aftale tilbage
- iværksætte en horisontal evaluering af reguleringsagenturer frem til udgangen af 2009 og så hurtigt som muligt aflægge rapport for Europa-Parlamentet og Rådet
- afstå fra at oprette nye reguleringsagenturer, indtil evalueringsarbejdet er afsluttet (udgangen af 2009)
- foretage en undersøgelse af Kommissionens egne interne systemer for relationer med agenturerne og af den metode, der bruges til at foretage konsekvensanalyser af agenturerne.

Effektivt fungerende agenturer kan bidrage værdifuldt til gennemførelsen af EU's politik. Kommissionen mener, at de tre institutioner bør nå til enighed om at samarbejde for at udvikle en klar og sammenhængende vision for agenturers rolle i EU's arbejde.